

Prima svenska 2 basbok

Lärraranvisning punktskrift

Verksnummer: 41232

Den här läraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den.

Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom att visuellt beroende innehåll omarbetas. Målet är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående som de övriga i klassen.

Plocka upp eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Svällpappersbilderna kan klibba ihop och den tryckta punktskriften, i exempelvis innehållsförteckning och nycklar, riskerar att plattas till om de förvaras liggande. Den tillfälliga lukten, som kan förekomma då svällpappersbilderna är nytryckta, hinner också avta tills de ska användas av eleven.

Har du frågor, eller vill dela med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok, mejla till anpassningsfunktionen@spsm.se.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Lärraranvisning

Titel: Prima svenska 2 basbok

Författare: R. Hultén m.fl.

ISBN: 978-91-40-68761-6

Innehåll

Svartskriftskopia av punktskriftsboken	1
Generella förändringar av boken	2
Sidspecifika förändringar	3
Pedagogiska tips	6
Bildbeskrivningar	8

Svartskriftskopia av punktskriftsboken

Till punktskriftsboken finns en bilaga som heter **Svartskriftskopia av punktskriftsboken**. Det är en pdf där du kan följa hur hela läromedlet, sida för sida, är pedagogiskt anpassat och utformat.

Här ser du vad elevens punktskriftsbok innehåller efter att SPSM har gjort alla de bearbetningar som behövs för att läromedlet ska bli tillgängligt för någon med synnedsättning eller blindhet. Det kan till exempel röra sig om infogade bildbeskrivningar, omarbetade uppgifter eller övningar som har utgått.

Pdf-filen är i svartskrift och är en exakt spegling av punktskriftsboken vilket innebär att olika förtecken som används i punktskriften för bland annat siffror, versaler och stilsorter återges. Till exempel ser du siffertecknet (p3456) som en grind före siffran och versaltecknet (p6) som ett understreck före bokstaven.

Filen finns att ladda ner i SPSM:s webbutik, <https://webbutiken.spsm.se/>

Sök på läromedlets titel i SPSM:s webbutik och ladda ner filen som heter **Svartskriftskopia av punktskriftsboken**.

Observera att svartskriftskopian kan ha ett udda pappersformat, FA44, och att det kan påverka möjligheten att skriva ut den. Bäst är att läsa svartskriftskopian digitalt.

Generella förändringar av boken

Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.

- Text på insida pärm i den tryckta förlagan är placerade sist i boken det vill säga som s. 121 och 122, och har fått rubriken Insida pärm.
- Alla versaler återges i elevens bok med gemener. Det finns ingen markerad text (fet/kursiv etc.). Informera eleven om detta.
- Boken har kompletterats med uppgiftsnumrering. Var observant på att ibland är både uppgiftsnumrering och frågor i uppgifterna numrerade med siffror. Se exempelvis s. 21, uppgift 3 och frågorna är numrerade 1–6.
- Frågor, påståenden och liknande har numrerats med bokstäver/siffror så att eleven lättare ska kunna ange svar. Se exempelvis s. 45 och 79.
- Uppgifter som inleds mer *Ringa in* eller där eleven uppmanas att *sätta kryss*, har ersatts med instruktionen *Markera*. Hänvisningar till *ruta* har ersatts med ordet *nedan*.
- I princip har alla bilder utgått:
 - Många bilder i förlagan behövs inte för att kunna besvara frågorna i boken. Dessa bilder har utgått. Se exempelvis s. 18 och 24.
 - Det finns fem svällpappersbilder på s: 42, 67, 74, 78, 98 (återanvänds på s. 117).
 - Ett par bilder är bildbeskrivna och finns återgivna i den elevens bearbetade läromedel, se *Bildbeskrivningar* och vid en del andra bilder uppmanas du att läsa upp en bildbeskrivning, se *Sidspecifika förändringar*, alternativt kan du beskriva bilden med egna ord. Komplettera gärna vissa bilder genom att rita dem på ritmuff/blackboard eller skapa dem i papper. Se *Pedagogiska tips*.
- Kursiv text, vid textkopplingar, har placerats inom parentes. Se exempelvis s. 13.
- Exempel på texter som utgått är när eleven uppmanas skriva med handstil och liknande. Se exempelvis s. 17.
- I uppgifter där eleven ska kryssa/markera på en skala i form av kryssrutor på en rad, exempelvis s. 55 och s. 62, återges det med: *stämmer inte alls --- stämmer helt*. I den bearbetade läromedlet finns inte möjligheten att kryssa och välja nivå. Se *pedagogiska tips*.

Sidspecifika förändringar

Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar. Det kan också vara sidspecifika instruktioner till dig som lärare, till exempel att ta fram konkret material.

6

Förklara tankekartan. Se mer under *Pedagogiska tips*.

11

Läs upp bildbeskrivningen nedan för eleven alternativt gör en egen beskrivning:

Farmor och My tittar på färgfotografier När My och Jon var små.

På väggen hänger en oval tavla med ett foto i svartvitt. En man med hög hatt sitter på en cykel med stort framhjul och litet bakhjul. En gammaldags telefon med nummerskiva och lur med taltratt hänger också på väggen. En mobiltelefon står på ett litet hallbord bredvid en digitalklocka. I en spegel syns en moraklocka med siffror och visare.

22

Uppgiften att beskriva My kan inte genomföras då en bildbeskrivning av My löser uppgiften. Uppgiften är dock intakt. Låt eleven beskriva sitt eget utseende eller en docka.

41

Rita gärna cyklarna på ritmuff/blackboard.

45

Kryssrutorna har utgått. De har ersatts med:

Välj mellan:

för osäker

p för på väg

s för säker

46

Läs upp bildbeskrivningen nedan för eleven alternativt gör en egen beskrivning:

My ligger i sin säng med täcket uppdraget till hakan. Ögonen är uppspärade och hon ser rädd ut. Under sängen stirrar ett par gula ögon med svarta ögonlock.

49

Läs upp bildbeskrivningen nedan för eleven alternativt gör en egen beskrivning:

Halva bilden visar dag och andra halvan natt. På dagen skiner solen bland vita moln. Det är ljust och Jon tittar på en ekorre som äter på en kotte. En älg tittar fram bakom ett träd, en igelkott, en hare och två ödlor syns bland bladen. En traktor plogar på en kulle.

På natten sover My och håller om sin nalle. Klockan visar 02:30. Månen och stjärnorna lyser på himlen. En uggle sitter på en gren. Rävns ögon lyser i mörkret och en grävling passerar bakom ett träd.

63

Observera att övningen tränar versaler.

80

Förklara tankekartan. Se mer under *Pedagogiska tips*.

83

Kryssrutorna har utgått. De har ersatts med:

Välj mellan:

för osäker

p för på väg

s för säker

87

Läs upp bildbeskrivningen nedan för eleven alternativt gör en egen beskrivning:

Två barn står på en kulle och leker med sina drakar som flyger högt upp i luften. I luften ser man också en slända, tre fåglar, en luftballong och ett flygplan.

På marken växer olika sorters träd, gran, tall och björk. På en gren sitter en ekorre. En fågelholk på en björkstam. I holkens öppning sitter en talgoxe och utanför holken flyger en talgoxe med utbredda vingar. Haren sitter i det höga gräset och en fästing kryper på en sten.

My sitter på marken och är ledsen medan Nibar sätter ett plåster på ett sår på Mys ben.

I jorden under marken finns maskar och många gångar där små mullvadar befinner sig.

I vattnet som finns utmed kullen simmar fiskar av olika slag, där finns även maneter, räkor, krabbor och sjöstjärnor. Vass och stenar i sjökanten.

93

Uppgiften är ändrad till: Skriv en sångtext som du tycker om.

Skriv ut elevens sångtext och placera den i en taktill ram som du framställt i förväg. Se *Pedagogiska tips*.

Förklara vad som menas med handstil och hur den kan variera.

99

De inringade orden återges i punktskriftsboken:

My och Nibar ringade in ord i texten. De ringade in: koltrast, övergump, stjärten.

100

Läs upp bildbeskrivningen nedan för eleven alternativt gör en egen beskrivning:

Nibar och My sitter vid ett bord och ritat och tänker. My har ritat ett löv på ett papper och Nibar har ritat ett träd.

My tänker på en sten med en ritad fågelholk på. På stenen står det: Här vilar björktrasten. Bredvid stenen växer tre vita blommor.

Nibar tänker på fåglar som flyger bland vita moln.

Båda två tänker också på en katt som slickar sig om munnen och ser belåten ut.

102

Förklara tankekartan. Se mer under *Pedagogiska tips*.

104

Läs upp bildbeskrivningen nedan för eleven alternativt gör en egen beskrivning.

Komplettera eventuellt bilden med en taktil bild.

En tecknad bild visar en lång mask i underjorden. Den är klädd i kjol, blus, väst och hatt.

Masken sträcker sina långa smala armar upp mot ovanjorden där det växer ett blad som masken vill dra ned. En fågel med lång smal näbb ser att bladet rör sig och tittar på om masken ska komma upp. En nyckelpiga är också intresserad av bladet.

Uppgift 1: Frågorna är bokstavsnumrerade a–e.

106

Texten i bilden om björktrasten, finns sist på sidan.

110

Läs upp bildbeskrivningen på s. 87 för eleven alternativt gör en egen beskrivning.

116

Läs upp bildbeskrivningen nedan för eleven alternativt gör en egen beskrivning.

Komplettera eventuellt bilden med en taktil bild.

Tecknad bild av ett blad som växer ovan jord. Nere i jorden under bladet finns en lång gång.

119

Kryssrutorna har utgått. De har ersatts med:

Välj mellan:

för osäker

p för på väg

s för säker

Pedagogiska tips

I detta avsnitt hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med de olika uppgifterna i boken. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som skolan kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.

- Till svällpappersbilderna finns en läraranvisning. I den finns det tips på hur man avläser och utforskar en taktill bild tillsammans med eleven. Läraranvisningen bifogas med leveransen av svällpappersbilderna men den finns också som nedladdningsbar pdf i SPSM:s webbutik (art.nr 15010).
- Se till att ha tillgång till Punktskriftsnämndens handledningar. De finns som nedladdningsbara pdf:er på Punktskriftsnämndens hemsida. I handledningarna står det exempelvis hur olika punktskriftstecken ser ut i punktskriftsboken och på svällpappersbilderna eller hur man kan rita taktila bilder i svällpapper.

Svenska skrivregler för punktskrift

Punktskriftens skrivregler före matematik och naturvetenskap

Handledning i reliefbildsframställning på svällpapper

- Se till att eleven har tillgång till de verktyg som eleven behöver för att kunna vara så självständig som möjligt när man ska genomföra uppgifterna. Exempel på material som eleven alltid ska ha tillgång till är häftmassa, vaxsnöre, korkplatta, kartnålar, tråd, ritmuffar, blackboard etc. Antihalkduk är bra att ha på bänken så sakerna ligger still på bänken.
- Ha gärna tillgång till olika föremål som förekommer i boken. Eleven kan hålla i dem när du har genomgångar och pratar om just den saken. Exempelvis fotoalbum på s. 8, foto i ram på s. 11, en miniatyr cykel, miniatyrdjur av djuren som nämns i texterna etc.
- I SPSM:s webbutik finns exempelvis nedanstående material att köpa in. I webbutiken är artiklarna beskrivna och ibland finns även ytterligare information om hur de används, se exempelvis Blackboard:
 - Blackboard, art.nr 10326
 - Korkplatta till svällpappersbilder art.nr 15001
- I läromedlet förekommer det uppgifter där eleven ska rita och illustrera. Det finns många olika sätt att göra det på. Man kan exempelvis använda ett ritmuffsbräde tillsammans med ritmuff eller Blackboard tillsammans med vanligt kopieringspapper. Bra tips och råd finns också i norska Statpeds handledning *Husebys tegnepakke*. Den finns som nedladdningsbar pdf:
<https://moller.mamutweb.com/Shop/Product/Husebys-tegnepakke/400059>

- Tankekartorna i läromedlet bör kompletteras genom att exempelvis rita på en ritmuff eller blackboard eller genom att konkret skapa dem tillsammans med eleven. Skriv orden på punktskrift och klipp ut dem så det blir separata papperslappar. Placera häftmassa bakom varje lapp och sätt sedan ihop tankekartan. Ha vaxsnöre eller tråd mellan papperslapparna så de håller ihop till en karta. Alternativt placera lapparna på en korkplatta och fäst fast dem med nålar.
- I de uppgifter där eleven ska markera och välja nivåer (s. 55 och s.62) kan du exempelvis rita upp ett rutnät 8x5 rutor på ritmuff eller blackboard. Skriv ut frågornas nummer till vänster om rutnätet. Berätta om spannet, *Stämmer inte alls* och *Stämmer helt*. Eleven svarar genom att markera med häftmassa eller genom att rita med en penna på ritmuffen eller pappret.
- Taktill ram till sång text: Skapa en fin ram till elevens text genom att exempelvis klippa ut en lagom stor ram i papper eller kartong med annan struktur/taktill yta alternativt dekorera pappersramen med olika utklippta pappersformer, pärlor, taktill färg etc. som du limmat på pappersramen.

Komplettera gärna din beskrivning av vad handstil är och hur den kan variera genom att rita olika exempel på ritmuff eller blackboard.

- För ytterligare råd och stöd, kontakta SPSM Resurscenter syn. Se www.spsm.se för kontaktuppgifter.

Bildbeskrivningar

Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

7

My är en flicka med brunt hår och två tofsar. Hon har en lila tröja och blå byxor. Gymnastikskorna är blå och strumporna röda.

8

My bläddrar i ett fotoalbum. Det är gamla bilder på Mys familj.

46

My ligger i sin säng med täcket uppdraget till hakan. Hon ser rädd ut. Under sängen lyser ett par gula ögon.

84

En fågel sitter högt upp på en list. My pekar mot fågeln och Nibar ser den.

102

Ord i tankekartan: daggmask, blandar, multna löv, näring.